

TESTOVÁ
FORMA

A

Test zo slovenského jazyka a literatúry

Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka ZŠ

T9-2016

KONTROLNÉ
ČÍSLO

1399

Milí žiaci,

máte pred sebou test zo slovenského jazyka a literatúry. Test obsahuje ukážky a 25 testových úloh. Svoje odpovede si vyznačte priamo do testu, následne ich prepíšte do odpoved'ového hárka. Každá správna odpoveď bude hodnotená 1 bodom. Hodnotenú budú len odpovede správne zapísané v odpoved'ovom hárku.

Každú ukážku a úlohu si pozorne prečítajte. Na vypracovanie testu máte určený čas 60 minút.

Prajeme vám veľa úspechov.

Ukážka 1

Domica je najznámejšou a najdlhšou jaskyňou Národného parku Slovenský kras.[...] V rámci jaskýň Slovenského a Aggtelekského krasu je zaradená do svetového prírodného dedičstva.

Cenník

Trasa	Dospelí	Deti 6 – 15r., invalidi *1	Študenti, dôchodcovia *2	Foto-Video bez použitia statívu *3	Mimoriadny vstup *4
Domica – Krátky okruh *5	6,00 €	3,00 €	5,00 €	7,00 €	50,00 €
Domica – Okruh s plavbou	9,00 €	4,50 €	8,00 €	7,00 €	50,00 €

Vysvetlivky:

*1 Deti od 6 do 15 rokov; invalidi nad 15 rokov s platným preukazom.

*2 Študenti riadneho denného štúdia – v prípade vysokých škôl po preukázaní sa platným dokladom o štúdiu s vyznačením doby platnosti pre aktuálny rok; osoby nad 60 rokov.

*3 Foto-Video – Fotografovanie a krátky videozáznam bez použitia statívu sa môže uskutočniť len počas prehliadky jaskyne po zaplatení základného vstupného a stanoveného poplatku. Nesmie sa tým narušiť plynulosť a bezpečnosť prevádzky jaskyne.

*4 Mimoriadny vstup sa môže uskutočniť na požiadanie návštevníkov po dohode so správcom jaskyne len medzi hodinami pravidelných vstupov, po zaplatení základného vstupného a stanoveného poplatku. Nesmie sa tým narušiť plynulosť prevádzky jaskyne.

*5 Pri prevádzkovaní okruhu s plavbou sa okruh bez plavby realizuje len po dohode so správcom jaskyne po objednaní, pri minimálnom počte 30 osôb. Nesmie sa tým narušiť plynulosť prevádzky jaskyne.

Prehliadková trasa

	Trvanie	Dĺžka	Priemerná teplota
Domica – Krátky okruh	45 min	780 m	10,2 – 11,4 °C
Domica – Okruh s plavbou	60 min	930 m	10,2 – 11,4 °C

Zdroj

<http://www.ssj.sk/sk/jaskyna/7-domica> [cit. 31. 10. 2014]

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

K ukážke 1 sa vzťahujú úlohy 01 – 05.

Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky?

01

- A Deti, ktoré sú mladšie ako 6 rokov, neuhrádzajú vstupné.
- B Vysokoškolák nemôže v letných mesiacoch navštíviť jaskyňu.
- C Okruh bez plavby nesmie narušiť bezpečnosť prevádzky.
- D Teplota v jaskyni v zimných mesiacoch klesá k bodu mrazu.

Ktorá informácia o mimoriadnom vstupe do jaskyne vyplýva z ukážky?

02

- A Uhrádza sa zaň len poplatok vo výške 50 eur.
- B Uskutočňuje sa v hodinách pravidelných vstupov.
- C Môžu ho uskutočniť návštevníci po dohode so správcom.
- D Nesmie narušiť plynulosť a bezpečnosť prevádzky jaskyne.

Ak chceme v jaskyni fotografovať, je potrebné na základe ukážky

03

- A uhradiť vstupné a poplatok za fotografovanie, nepoužívať statív pri fotografovaní, rešpektovať plynulosť a bezpečnosť prevádzky.
- B uhradiť poplatok za fotografovanie, nepoužívať statív pri fotografovaní, rešpektovať bezpečnosť prevádzky jaskyne.
- C objednať mimoriadny vstup do jaskyne, uhradiť vstupné a poplatok za fotografovanie, nepoužívať statív pri fotografovaní.
- D uhradiť vstupné a poplatok za fotografovanie, dohodnúť sa so správcom jaskyne, nepoužívať statív pri fotografovaní.

V ktorej možnosti sa všetky predložky viažu s akuzatívom?

04

- A počas prehliadky, pri prevádzkovaní, nad 60 rokov
- B pre aktuálny rok, do 15 rokov, bez použitia
- C na požiadanie, nad 60 rokov, pre aktuálny rok
- D do 6 rokov, po objednaní, na požiadanie

Mimoriadny vstup sa môže uskutočniť na požiadanie návštevníkov po dohode so správcom jaskyne.

V ktorej možnosti sú správne určené vetné členy z uvedenej vety?

05

- A mimoriadny – zhodný prívlastok, návštevníkov – nezhodný prívlastok, po dohode – nezhodný prívlastok
- B vstup – podmet, môže uskutočniť – prísudok slovesný, so správcom – predmet
- C môže sa uskutočniť – prísudok neslovesný, jaskyne – nezhodný prívlastok, po dohode – nezhodný prívlastok
- D návštevníkov – nezhodný prívlastok, môže sa uskutočniť – prísudok slovesný, jaskyne – nezhodný prívlastok

Ukážka 2

Arthur Conan Doyle sa viezol taxíkom z parížskej stanice do hotela. Keď platil, taxikár mu povie:

„Ďakujem, pán Doyle!“

„Akože,“ zvolal udivený autor slávnych detektívok, „vy ste ma poznali?!“

„Nepoznal,“ odvetil taxikár, „ale prichádzate z južnej časti Francúzska, ste Angličan nakrátko ostrihaný, a keď máte čas na cestovanie, tak si čitateľ Sherlocka Holmesa všeličo domyslí.“

„Ale to je veľmi zaujímavé,“ povedal Doyle, „ozaj vás nič iného neprivedlo na stopu?“

„Snád jedna maličkosť. Máte svoje meno na batožine.“

Spisovateľ **Doyle** sa pristavil pri stánku s knihami. Predavač mu ponúkol celý rad kníh, ale stále počul rovnakú odpoveď:

„To som už čítal.“

Nakoniec predavač vytiahol akúsi knihu spod pultu a riekol:

„Túto ste určite nečítali. Je to posledné dielo Conana Doylea o špiritizme. Včera vyšla.“

„Máte pravdu,“ odpovedal spisovateľ, „nečítal som ju. Ja som ju iba napísal.“

Zdroj

http://www.seniorhumor.org/?page_id=767 [cit. 22. 11. 2014]

K ukážke 2 sa vzťahujú úlohy 06 – 10.

Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky?

06

- A Autor Sherlocka Holmesa cestuje v utajení.
- B Taxikár je čitateľom príbehov o Sherlockovi.
- C Autor Sherlocka Holmesa je často na cestách.
- D Arthur Conan Doyle si kupuje knihy, ktoré sám napísal.

Ktorá vlastnosť Arthura Conana Doylea nevyplýva z ukážky?

07

- A Má zmysel pre humor.
- B Má poznatky o špiritizme.
- C Je dobrý pozorovateľ.
- D Je veľmi sčítaný.

V ktorej možnosti je správne určený rozprávač ukážky?

08

- A predavač
- B ja – forma
- C A. C. Doyle
- D on – forma

V ktorej možnosti sú všetky slová a slovné spojenia napísané pravopisne správne?

09

- A Anglický občan, Sherlockove detektívky, angličtina
- B angličan, stanica v Paríži, Angličtina
- C Angličan, sherlockove detektívky, Francúzsky taxikár
- D anglický občan, francúzsky taxikár, angličtina

V ktorej možnosti sú podstatné mená, z ktorých každé sa skloňuje podľa iného vzoru pre ženský rod?

- 10
- A kníh, stanice, batožinu, časti
  - B odpoveď, stanice, stopu, časti
  - C maličkosť, detektívok, časti, stanice
  - D batožinu, maličkosť, odpoveď, stopu

Ukážka 3

Ráno

Vstáva slnko,
utiera si oko o kopec,
zem je ešte od včerajška teplá ako pec,
na nej polia rozložené ako noviny.

A nad nimi ešte vtedy
sivá ranná hmla si sedí
jak ospalá stará kvočka
nad kuriatkami.

Kým ten sivý závoj klesá,
človek mnoho nedozvie sa,
ale slnko to vie čítať
medzi riadkami.

A tam – čujte, aké chýry,
len nezbedník pýr sa pýri,
uškiera sa potmehúdsky
nebu do okien.

Zdroj

VÁLEK, M.: *Ráno*. In: *Básnické dielo*. Bratislava: Kalligram a Ústav slovenskej literatúry SAV, 2005, s. 40. ISBN 80-7149-795-9.

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

K ukážke 3 sa vzťahujú úlohy 11 – 15.

Ktorá možnosť vyplýva z ukážky?

- 11
- A Je skoro ráno a zem je už teplá.
  - B Človek vie čítať medzi riadkami.
  - C Počas rannej hmly veľa nevidno.
  - D Pýr sa uškiera nad novinami.

Z ukážky nevyplýva, že

- 12
- A polia sú rozložené na zemi ako noviny.
  - B sivý závoj rannej hmly klesá.
  - C pýr sa pozerá nezbedne na oblohu.
  - D kvočka s kuriatkami ospalo sedí na poli.

Prirovnania v ukážke sa týkajú

- 13
- A zeme, hmly.
  - B pýru, novín.
  - C polí, okien.
  - D závoja, kvočky.

V ktorej možnosti nie je personifikácia?

14

- A nezbedník pýr sa pýri
- B sivá ranná hmla si sedí
- C slnko vie čítať medzi riadkami
- D zem je ešte od včerajška teplá

V ktorej možnosti je príslovka?

15

- A potmehútsky sa uškiera
- B od včerajška je teplá
- C rozložené ako noviny
- D čítať medzi riadkami

Ukážka 4

slovníky.sk

blinkotať *p. *blikať* aj *trblietať* sa

blikať prerušovane a obyč. *slabo svietiť* • **blinkať** • **blikotať** • **blinkotať**: semafor bliká, blinká; v obkloch blikoce, blinkoce svetlo televíznych obrazoviek • **poblikávať** (*blikať* s väčšími prestávkami) • **miháť sa** • **mihotať sa** • **mrihať sa**: v diaľke sa mihá, mihoce slabé svetlo • **kmitať (sa)**: na stene kmitá malá olejová lampa • **žmurkať** • **požmurkávať** • **požmurkovať** • **požmurovať** • **klipkať** • **poklipkávať**: hviezdy na oblohe žmurkajú, klipkajú • **chvietť sa** • zried. **mrkať**: v kúte sa chveje slabý plamienok sviečky • **poskakovať** (o svetle, plamienku) expr.: **sliepňať** • **škamrať** • **škamriť** (*slabo horieť, slabo svietiť*; o svetelných zdrojoch): sviečka, žiarovka sliepňa, škamre nár. **lipkať (Kálal)** • **tlietť** (*slabo, bez plameňa horieť*): uhlie, drevo tlie

*p. – pozri

Zdroj

<http://slovníky.juls.savba.sk/>, [cit. 18. 12. 2014]

Z didaktických dôvodov bol text upravený.

K ukážke 4 sa vzťahujú úlohy 16 – 20.

Úryvok ..... slovníka vysvetľuje ..... slov.

Ktorou z možností správne doplníme uvedenú vetu?

16

- A z výkladového, skloňovanie
- B zo synonymického, významy
- C z frazeologického, pravopis
- D z krátkeho, rovnoznačnosť

V ktorej možnosti je na základe ukážky nesprávne použitý tvar slovesa *blinkotať*?

17

- A Mama v kuchyni pri pečení koláčov len tak blinkotá.
- B Snehové vločky blinkotajú v žiari zubatého slniečka.
- C Babka s dedkom mi kúpili blinkotajúcu svetelnú hračku.
- D Na krku jej blinkotal nádherný zlatý náhrdelník.

V ktorej možnosti sú len dokonavé slovesá?

18

- A mihať, mrkať, chvieť sa
- B mrknúť, kmitnúť, chvieť sa
- C bliknúť, mihnúť sa, poskočiť
- D mrknúť, mihnúť sa, poskakovať

V ktorej možnosti sú len akostné prídavné mená?

19

- A olejová, prerušovane, slabý
- B bosý, malá, slabé
- C slabý, svetelných, malá
- D väčšími, televíznych, slabo

V ktorej možnosti je metafora so slovom *žmurkať* vo význame *mihať*, *sliepňať*?

20

- A žmurká ako žaba z prachu
- B žmurklo na neho šťastie
- C žmurkať na dievčence
- D žmurkajúce uhlíky v pahrebe

Úlohy 21 – 25

V ktorej možnosti sú všetky pojmy charakteristické pre povesť?

21

- A fantázia, reálny základ, epika
- B fantázia, tragický koniec, próza
- C vymyslený základ, fantázia, epika
- D reálny základ, personifikácia, lyrika

Číslovka *tisíc* sa skloňuje podľa vzoru

22

- A pekný.
- B stroj.
- C ulica.
- D cudzí.

V ktorej možnosti je v oboch slovných spojeniach nezhodný prívlastok?

23

- A vlnila sa slnečná obloha, ostrým letom ponad cestu
- B studený horský vzduch, haluze lesných obrov
- C klepot vtáčích krídel, haluze lesných obrov
- D klepot vtáčích krídel, krehké vtáčie telo

V ktorom slovnom spojení vznikli obe slová odvodzovaním predponou?

24

- A požiadanie návštevníkov
- B bezpečnosť prevádzky
- C zaplatenie vstupného
- D minimálny počet

V ktorej možnosti sú slohové útvary so spoločnými znakmi?

25

- A poviedka, román, prívet
- B výklad, odborný opis, príhovor
- C umelecký opis, úvaha, vizitka
- D správa, pozvánka, program kina

KONIEC TESTU